

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЯК РОБІТНИЦТВО СВЯТКУВАЛО МІЖ-НАРОДНЄ ПРОЛЕТАРСЬКЕ СВЯТО.

Вже напередодні святкування першого травня почали наспівати в різних країнах масові арештування комуністів у Варшаві, Парижі, Берліні і в містах інших країн. Арештовано комуністів не за те, що вони зробили, але за те, що вони тільки думали, планували робити. А планували вони святкувати міжнародне пролетарське свято — масовими демонстраціями і мітингами. Капіталісти та їхні уряди цього не хочуть бачити. Вони ненавидять дивитися, як тисячі працюючих могутніми рядами демонструють вулицями під червоними прапорами, з революційно-визвольними кличами та цим порушують спокій високочувачів, пригадуючи їм, що кінець їхньому пануванню наближається.

Коли пишуться ці рядки, нема ще докладних вісток, як робітництво в різних країнах святкувало перше травня. Подорожні принесуть хіба як європейські газети. Одно лише ясно: вже попереджаючи перше травня арештування комуністів свідчать, що капіталісти бояться масового здвигу робітництва. Останні новинки доносять, що у Варшаві в часі демонстрації двох осіб убито і 50 ранено. Билися комуністи з соціалістами. Те саме доносять з інших міст Польщі. Може кому буде дивним, читачу про бійки між комуністами й соціалістами (песесівцями). Справді ж бо — колись святкування першого травня відбувалося під проводом соціалістів. Навіть встановлення цього міжнародного пролетарського свята належить до першого конгресу II. Інтернаціоналу, тобто до соціалістів. Та це було колись, коли соціалісти були ще справді соціалістами, а не наймитами буржуазії, коли II. Інтернаціонал був ще революційною організацією, а не лівим крилом буржуазних політичних партій. А тепер, як бачимо, соціалісти типу Пласудського бють комуністів за те, що вони виділяють революційні ключі й демонструють під червоними прапорами на першому травня.

139 комуністів арештовано в Берліні ще два дні перед демонстрацією. Це в країні, де через кілька років урядовав соціалістичний уряд на чолі з власним президентом, який через трупи Карла Лібкнехта та Розі Люксембург привів країну в руки кайзерівського генерала Гінденбурга.

Телеграма доносить, що у Відні демонстрація напала на тюремні охлокани: "Безя Кун повинен бути звільнений". Як святкувало робітництво Канади перше травня, нема ще відомостей, коли пишуться ці рядки. Однак вінніпегське робітництво відсвяткувало це свято надсподівано величаво. Як всюди, так і тут, святкувало воно його під проводом Комуністичної Партії. Всі трейд-юніонні організації та Незалежна Партія Праці відмовилися взяти участь у святі. Одна Велика Юнія, яка любить демонструвати свою "революційність", також траїсно сховалася у своїй норі і не вилізла на світло першотравневого дня. На висланні Компартією 89 запрошень тільки п'ять організацій відкупилися. Проте демонстрація відбулася величаво. Тисячі робітників стали в ряді демонстрантів, під проводом Компартії, прилучувалися до демонстрації в часі походу, а коли демонстрація вернула назад на Маркет Сквейр, то величезна площа була буквально залита багатотисячною масою робітництва. Від 1919 року, від часу генерального страйку у Вінніпегу, ця площа не бачила ще такого масового здвигу. Це є найкращим помітником тим зрадничим угодним лідерам різних організацій, що відмовилися взяти участь в першотравневому святі. Ряд промовців, що виступали від Комуністичної Партії Канади та Ліги Комуністичної Молоді й палкими словами закликали робітництво до боротьби під прапором комуністичної партії, привітани були тисячною громадою робітництва ентузіастично.

БІЛЬШОВИКИ НЕДОБРІ, АЛЕ ЗОЛОТО ТХНЄ ДУЖЕ ДОБРЕ.

Свого часу, десь на початку березня, радянський уряд доставив в Нью-Йорк на прямих ліній мільйонів доларів золота для покриття різних закупок, зроблених в Злучених Державах. Пронюхали французькі спекулянти, що до Америки прибуло радянське золото й почали з радості затерати на него руки. "Банк де Франсе" вдався до французького уряду із скаргою, що це золото його. Французький уряд поручив свою амбасадорку у Злучених Державах поробити старання, щоб радянське золото, здепоноване в американських банках, заарештувати й передати французьким банкомм хижакам, бо це золото, мовляв, їхнє.

Французький посол, "обороняючи справи горожан Франції" у Злучених Державах, вислав ноту до американського уряду, щоб заарештував радянське золото. Американський уряд не наслідившись заарештувати радянське золото, все-ж таки не дозволив його перевезти до "Клірінг гавзу", щоб виплатити ним тим американським фірмам, в яких радянський уряд зробив закупки.

Так золото затримано було в Нью-Йорку. Французькі капіталісти, при повній підтримці свого уряду, гострили на него свої зуби. Вони доказували, що це те саме золото, яке "Банк де Франсе", зложив в російських банках в 1917 році.

яке "Банк де Франсе" склав в Росії в 1917 році. Тимчасом радянський уряд доказав, що це золото видобуто вже за часів радянського уряду. Щоб наложити арешт на радянське золото до вирішення суду, "Банк де Франсе" повинен був скласти гарантію в подвійній сумі, тобто повинен був скласти 10 мільйонів доларів гарантії. І коли прийшлося до "гарантії", то французькі банкіри і їхній уряд набрали води в рот. Навіть перед капіталістичним судом не відважилися скласти гарантії.

Так радянське золото лежало в американських банках, аж до него зголосився ще один сваток, румунський боярин. Та голосу цього румунського цигана ніхто й слухати не хотів, значючі, що він нічим не загарантує, заарештування радянського золота.

Нарешті радянський уряд зажадав звороту золота, якщо американський уряд не хоче його пропустити для виплати за замовлені товари. Золото було наладовано назад на корабель і відвезено в Німеччину, через банк якої його було переслаано в Америку. Корабель, яким це золото везено назад, мав по дорозі зайти в один з французьких портів. Німецький банк, який гарантував це золото перед радянським урядом, боячись, щоб у французькому порті уряд не заарештував золота, вислав свого корабля на зустріч і перебрав це золото на него у відкритому морі недалеко французького берега та доставив його назад в Німеччину.

Така історія з "більшовицьким золотом". Як гієни, задувши "падаль", пороззявали свої роти капіталісти на радянське золото. І не дістали. Не дістали його й американські капіталісти. Але вони цим голови собі не сушать. Вони його отримують за свої продукти і в Берліні. Ця-ж подія тільки свідчить, що хоч як капіталісти ненавидять більшовиків, але їхнє золото вони дуже люблять. Ця подія свідчить також, як то тяжко провадити радянському урядові торгівлю з міжнародними капіталістами та як треба бути обережними з цими міжнародними розбишаками.

В ЧІМ СИЛА ПРЕСИ.

Стаття учня Вищого Освітнього Курсу ТУРФДім, г. Романова. Вона була читана на журналістичній вечірці курсантів в неділю, 29. квітня і йде тут з деякими поправками редакції.

На таке питання можна дати багато відповідей. Однак не будемо спинятися на тім, щоб дати вичерпуючу відповідь, бо в газетній статті це годі зробити. Справа в тому, що ми хочемо бачити й відчувати силу преси, а тоді й відповідь знайдемо самі. Візьмим для прикладу один пересічний день і спитаймо себе: що дає нам в нему преса? Або радше, хай читач сам за себе говорить. В чім доглянув ти силу преси на першій сторінці? Преса тихенько розкаже тобі про те, що де діялось; розкаже, що зробив ти сам, що зробили інші; розкаже, як далеко закотився світ від минулого дня, які важні події розгорнулися в ньому, та як повинні ти по-ставитися зглядом до них.

Далше — розгорни другу сторінку, а побачиш перед собою відкритий план діяльності різних людей, груп, організацій, а серед них і ти сам. Може й не впізнаєш себе, не доглянеш. Дивинися на ці довгі рядки друкованого слова, що суворо й правильно чергуються й не пізнаєш, що те твоє злиденна доля простяглася на сірому папері. А ось глянь далі — те саме. Тільки не ти сам, не ти, а тисячі тобі подібних, як на кінематографічній ленті пересуваються перед твоїм обличчям.

І що-ж? Тільки снага, відкритий рот, западі очі, худі лиця й брудна одяг... А вони-ж творять все, все, що тільки люди придумали.

Перекинь це одну сторінку, глянь! Тут один не видержав своєї життєвої мандрівки, впав на життєвий шляху, а жінка й діти в розпуці. Бачиш їх? А там вічний рух роздаєв одного, прислав другого, задляв третього. І всі вони, мов сонні мари, мов тіні снуються, перебігають по чорних волоках друку!

А себе, ти не бачиш? Не бачиш той страйк, що в кутку, мов магніт, дрижить, дожидаючи такої самої судьби?

Правда скільки кольорових картин змалювала тобі преса за один тільки пересічний день. Чи ти збагнув вже силу преси?

А ось один з визначніших днів. Береш газету і бачиш на передній сторінці наче зруб: 1 травня! А далше читаєш: Впави трупом за це, що пізнали себе; за це, що сміли вийти на вулицю з червоним прапором. Не бажали розкошів, багатства, вигод — бажали тільки хліба, а дістали холоду стая. А там одного закували в кайдани й кинули в льох за те, що говорив так, як думав. А іншого окривавили й лоповали на "допит", а ще іншого... а там і сотні таких не вернули більше домів. Другі сотні остали в дома без опіки, без поживи, кинені на ласку судьби.

ську гардеробу. Там можна розкошно жити, забувши про все (багатий думкою — дурний думкою багаті), але долаше від цього тобі не стане. Ти, робітник, можеш там також бувати, але як раб, наймит, що своє нужденне життєвннє купує ціною наруги, кпин, а то й бучки.

Хто сказав тобі про це? Преса — робітничая преса. Твій мізок, твоя мова, якщо ти її розумієш.

В тім і криється сила преси. Там, де людина не досягне, преса робить свою роботу. Де людина в силі доглянути, преса остерегає заздальгид; де людині заткнути рот, там преса голосно кричить і не звертає уваги ні на зброю, ні на тнів...

Маєш ти якунебудь ліпшу зброю від преси і чи взагалі можна тобі мати іншу подібну зброю? Правда!? Для робітника і фармера одинока зброя — це його власна робітничая й фармерська преса!

Будуємо-ж свою пресу!

Романів, учень В.О.К.

НА КОРДОНІ АФГАНІСТАНУ.

Останніми місяцями дуже поживалася військова діяльність Англіїців на кордоні між Афганістаном та Індією. Збудовано багато нових невеличких фортець, значно поширено старі. Англіїці живляють заходів для збільшення збройних сил у прикордонних районах, для чого тепер набирається 60 тисяч нових рекрутів. Частина з них вже відраджено до залог, розвішуваних коло кордонів Афганістану.

За останніми телеграфіями, англійське військово командування в Індії наміряється ще більш поширити англійські військові сили на кордонах Афганістану, покликуючись на потребу забезпечити у смугі незалежного племен спокій, порушення якого ніби-то загрожують безпеці Індії.

Як бачимо, на кордоні між Індією та Афганістаном пахне війною.

Воно ніби незрозуміло, яка рація такої дужий державі, як Англія, нападати на маленький Афганістан?

Справа в тому, що Афганістан на півдні і сході межує з англійською колонією Індією, а на півночі з Радянським Союзом. Виходить, що Афганістан — наче стіна між Англією та С.Р.С.Р. Коли-б Афганістан був до С.Р.С.Р. ворожий, то Англія дуже легко могла-б у разі війни перевести своє військо до самого кордону С.Р.С.Р. Але між Афганістаном та С.Р.С.Р. добросусідські взаємини, й це несе Англії всю справу.

Коли нещодавно афганістанський король Аманула, який подорожує по Європі, заїзав до Англії, то англійський уряд всіх способів брався, аби лише привернути до себе Аманула та посарвати його з С.Р.С.Р.

Вже чого тільки консервати не робили! І армію англійську Аманулі показували, і на веле-тенські пароплави військові його водили. Навіть пропонували афганістанському королеві відвезти його з сімєю до дому, аби тільки Аманула не поїхав до С.Р.С.Р.

Але даремні були всі спроби англійського уряду. Аманула не змінив свого наміру прибути до Радянського Союзу. Він добре розуміє, що С.Р.С.Р. єдина держава, яка не зазіхає на Афганістан, не хоче зробити з Афганістану підлеглої колонії.

Тепер ясно стає, що Англія готується не так проти Афганістану, як проти Радянського Союзу. Бо захопивши Афганістан, Англія розчистила-б собі шлях до нападу на С.Р.С.Р. Скупуючи велику військову силу на афганістанському кордоні, Англія хоче бодай-би таким способом вплинути на Афганістан, мовляв, не привернувши ласкою — то привернемо страхом.

Але треба гадати, що дружні взаємини між С.Р.С.Р. та Афганістаном англійським імперіалістам зламати не вдасться.

ЗАЯВА

Центрального Комітету і Головного Українського Агітпрокму з приводу розколу в Компарті Західної України.

Товариші! Пролетаріат і працюючі маси Західної України знаходяться в дивинний час, як це ніколи в історії, під найбільшим гнетом і утиском з боку польської шляхти і різних запродавців агентури Пласудського. Працюючі маси відчувають утиск на всіх фронтах, як на політичній, економічній так і національній. Вивести працюючі маси з цієї нужди може тільки одинока комуністична партія, яка нині являється авангардом працюючих в цілому світі та бореться за поліпшення їх життя. І за це комуністичну партію переслідує буржуазія в жорстокій спосіб по всіх буржуазних країнах.

На Західній Україні комуністична партія загнана в підпілля і в таких тяжких умовах працює роками та з кожним днем здобуває широкі симпатії і довіря серед загалу українських працюючих мас. Правда, що поза боротьбу з буржуазією приходилося партії зводити боротьбу не раз в свійому нутрі з ріжними ухилами. Але це все подагоджувалося і партія виходила це більше зміщеною. Та наїтща боротьба почалася минулого року, боротьба за припинення комунізму. І ця боротьба провадилася не в низах, а в провідному тілі себто, в ЦК К.П.З.У. Тому, що провідне тіло складалося з інтелегентних елементів, які прийшли до партії після Жовтневої Революції, а які до того часу були — одні в таборі націоналістів, а другі в таборі москвофілів, в них винув спір над національними питаннями. Меншість ЦК К.П.З.У. на чолі з т. т. Вальницьким, Пелехатим і Заячем скотилися за багато в ліву, не доцінюючи національної справи, а другі — член більшовицького ЦК на чолі з т. т. Васильковим і Турянським почали котитися до націоналістичного опортунізму. В цей спір вглянув Комітету і Комуністична Партія Польщі та осудили меншість за її лівизну. Меншість признало свої помилки, щиро звязалася негайно виправляти свої збочення перед працюючими масами Західної України. Але друга половина ЦК К.П.З.У. замість спільно працювати, вона з цього приводу підросла вгору і почала це більше правити, мовляв, дивитися ми праві в своїй політиці і ми тільки розв'язуємо правильно національне питання і тим самим почала котитися в багно петлорівничого та підсудничого, видиваючи чисто опортуністичні ключі, які вповні годилися з політикою УНДО та підсудничого.

На двох головних питаннях зайшов спір, а це національне питання і земельне питання. Більшість ЦК К.П.З.У. в національним питанням стала по стороні так званого шумскізму, якого К.П.(б.)У. осудила за його опортуністичні погляди по національному питанню.

З'їзд Всесоюзної Компартії, Комітету та Компарті (б.) України завжди одобрювали радянську політику в національному питанню і в практичній кожній свідомий робітнич бачить, що на Україні національна культура широко розвивається. Але цього не бачили шумскісти і більшість ЦК К.П.З.У., що пішла слідами опортуністів і цим привела в партії до розколу. Також більшість ЦК К.П.З.У. видивнула земельний ключ, а це замість: "Земля селянам без викупу", "Земля селянам за викупом" встановленій селянами ціні. Це як раз такий опортуністичний ключ, який свого часу видала покійна Центральна Рада, а тим більше цей ключ був на руку Пласудського, що переводить парцеляційну політику, бо польська шляхта, почувачи свій недалекий кінець, випродує землю завчасу. Обидва ці ключі цієї дробно-міщанської групи в ЦК були як раз на руку польській шляхті і ундівіям, які обманюють працюючі маси С.Р.С.Р. під покрішкою ніби за Укр. Головний Агітпрокму то визволення Українців з під

Цей зрадничий опортуністичний розкол привів до ослаблення політичного руху працюючих мас під час минулих виборів до польського сейму, бо Сельрбо, який також розколовся дав цій змюгу протилітати до союму зрадникам ундівіям. Загально зсумувати цей розкол то більшість ЦК К.П.З.У. пішла проти К.П.П., К.П.(б.)У і Комітету та злонаміла партійну дисципліну в головних принципах, а пішла на руку українській контр-революції та фашизмові. Цей поступок в таку важну хвилину для працюючих осудило більшість членства партії в Західній Україні.

Ці розкольніки мають в своїх руках такі часосипи й журнали, як "Світло", "Наше Слово", "Культура" та "Наша Правда", засипають ними наше членство в Канаді і Злучених Державах та просять о моральну і матеріальну поміч.

Український Головний Агітпрокму разом з Центральним Комітетом Комуністичної Партії Канади видає цю заяву до всего партійного членства та закликає боротися всіма силами проти цієї розкладливої отруї. Ми заявляємося за постановою Комітету і лютину котитися в багно петлорівничого та підсудничого, видиваючи чисто опортуністичні ключі, які вповні годилися з політикою УНДО та підсудничого.

На двох головних питаннях зайшов спір, а це національне питання і земельне питання. Більшість ЦК К.П.З.У. в національним питанням стала по стороні так званого шумскізму, якого К.П.(б.)У. осудила за його опортуністичні погляди по національному питанню.

З'їзд Всесоюзної Компартії, Комітету та Компарті (б.) України завжди одобрювали радянську політику в національному питанню і в практичній кожній свідомий робітнич бачить, що на Україні національна культура широко розвивається. Але цього не бачили шумскісти і більшість ЦК К.П.З.У., що пішла слідами опортуністів і цим привела в партії до розколу. Також більшість ЦК К.П.З.У. видивнула земельний ключ, а це замість: "Земля селянам без викупу", "Земля селянам за викупом" встановленій селянами ціні. Це як раз такий опортуністичний ключ, який свого часу видала покійна Центральна Рада, а тим більше цей ключ був на руку Пласудського, що переводить парцеляційну політику, бо польська шляхта, почувачи свій недалекий кінець, випродує землю завчасу. Обидва ці ключі цієї дробно-міщанської групи в ЦК були як раз на руку польській шляхті і ундівіям, які обманюють працюючі маси С.Р.С.Р. під покрішкою ніби за Укр. Головний Агітпрокму то визволення Українців з під

Геть зрадників запродавців. Геть розкольніків пролетарського фронту. Хай живе братерська солідарність працюючих мас Західної України, Польщі і Білорусі. Хай живе Радянська Україна і С.Р.С.Р. і Комітету.

За Ц.В.К. К.П.К.: Дж. Мек/Доналд, секр. За Укр. Головний Агітпрокму Т. Кобзей, секр.